

**Sprawozdanie z Międzynarodowej Konferencji Naukowej
pt. „Z dziejów bankowości – w 80. rocznicę powstania Narodowego
Banku Polskiego”, Lublin–Lwów, 3 kwietnia 2025 r.**

Report from the International Scientific Conference entitled “From the history of banking – on the 80th anniversary of the establishment of the National Bank of Poland”, Lublin–Lviv, 3 April 2025

Отчет о Международной научной конференции под названием. «Из истории банковского дела – к 80-летию Национального банка Польши», Люблин–Львов, 3 апреля 2025 г.

Звіт з Міжнародної наукової конференції “З історії банківської справи – до 80-річчя заснування Національного банку Польщі”, Люблін–Львів, 3 квітня 2025 р.

JULIA MICHAŁEK

Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II

e-mail: julia.weronika.michalek@gmail.com, <https://orcid.org/0009-0006-2620-8477>

Dnia 3 kwietnia 2025 r. odbyła się Międzynarodowa Konferencja Naukowa pt. „Z dziejów bankowości – w 80. rocznicę powstania Narodowego Banku Polskiego”. Organizatorami wydarzenia byli: Katedra Historii Ustroju i Prawa Wydziału Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II w Lublinie we współpracy z Sekcją Historii Prawa Koła Naukowego Studentów Prawa KUL oraz Katedrą Historii Państwa, Prawa i Doktryn Polityczno-Prawnych Wydziału Prawa Lwowskiego Uniwersytetu Narodowego im. Iwana Franki, Katedrą Teorii Ekonomii Wydziału Ekonomicznego Uniwersytetu Lwowskiego im. Iwana Franki, a także Katedrą Prawa Cywilnego i Procesu Instytutu Prawa, Psychologii i Edukacji Innowacyjnej Uniwersytetu Narodowego Politechniki Lwowskiej. Komitet naukowy utworzyli: dr Ilona Skibińska-Fabrowska (dyrektor Narodowego Banku Polskiego Oddział Lublin); prof. dr hab. Waldemar Bednaruk (Katedra Historii Ustroju i Prawa, Wydział Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II), prof. dr Rostyslav Mykhailishyn (dziekan Wydziału Ekonomii Lwowskiego Uniwersytetu Narodowego im. Iwana Franki, Katedra Ekonomii Analitycznej i Ekonomii Międzynarodowej), dr doc. Vasyl Buniak (prodziekan Wydziału Ekonomii Lwowskiego Uniwersytetu Narodowego im. Iwana Franki ds. badań naukowych, Katedra Ekonomii Analitycznej

i Ekonomii Międzynarodowej; prodziekan Wydziału Ekonomii Lwowskiego Uniwersytetu Narodowego im. Iwana Franki ds. badań naukowych), prof. dr hab. Iryna Lychenko (kierownik Katedry Prawa Cywilnego i Postępowania Cywilnego, Instytut Edukacyjno-Badawczy Prawa, Psychologii i Innowacyjnej Edukacji Narodowego Uniwersytetu Politechniki Lwowskiej; kierownik Katedry Prawa Cywilnego i Postępowania Cywilnego). W skład komitetu organizacyjnego weszli: dr hab. Marzena Dyjakowska (kierownik Katedry Historii Ustroju i Prawa, Wydział Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II), dr doc. Tetiana Moriak (Katedra Teorii Ekonomii, Wydział Ekonomii Lwowskiego Uniwersytetu Narodowego im. Iwana Franki), dr doc. Khrystyna Moriak-Prototopova (Katedra Historii Państwa, Prawa i Doktryn Polityczno-Prawnych, Wydział Prawa Lwowskiego Uniwersytetu Narodowego im. Iwana Franki), dr Judyta Dworras-Kulik (Katedra Historii Ustroju i Prawa, Wydział Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II), Julia Michałek (zastępczyni koordynatora Sekcji Historii Prawa Koła Naukowego Studentów Prawa Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II), Renata Moszowska (koordynator Sekcji Historii Prawa Koła Naukowego Studentów Prawa Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II) oraz Kamil Kolasiński (Sekcja Historii Prawa Koła Naukowego Studentów Prawa Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II, zastępca przewodniczącego Rady Wydziałowego Samorządu Studentów Wydziału Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II).

Wydarzenie zostało objęte patronatem honorowym przez Wojewodę Lubelskiego Krzysztofa Komorskiego oraz Prezydenta Miasta Lublin Krzysztofa Żuka. Patronami medialnymi konferencji zostali TVP 3 Lublin oraz Radio Lublin.

Uroczystej inauguracji konferencji dokonali: dr hab. Beata Kucia-Guściora, prof. KUL (prodziekan ds. kształcenia na Wydziale Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II), dr hab. Marzena Dyjakowska (kierownik Katedry Historii Ustroju i Prawa, Wydział Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II), dr Ilona Skibińska-Fabrowska (dyrektor Narodowego Banku Polskiego Oddział Lublin) oraz dr Michał Jędrzejczyk (wiceprezes Najwyższej Izby Kontroli). Podczas otwarcia konferencji nawiązano do 80. rocznicy powstania Narodowego Banku Polskiego. W wystąpieniach podkreślano historyczne znaczenie NBP jako centralnej instytucji finansowej państwa, jego wkład w stabilność gospodarczą kraju oraz rolę, jaką odgrywał i nadal odgrywa w kształtowaniu polityki monetarnej. Przypomniano także o jego misji wspierania zrównoważonego rozwoju i budowania zaufania do polskiego systemu finansowego.

Następnie przystąpiono do obrad w ramach I sesji plenarnej, której przewodniczyła dr hab. Hanna Witczak, prof. KUL. Po przywitaniu prelegentów oraz uczestników głos zabrali kolejno: dr hab. Marzena Dyjakowska (KUL) – *Powstanie i działalność Banku Polskiego 1828–1885 – pierwszego banku centralnego na ziemiach polskich*; prof. dr hab. Waldemar Bednaruk (KUL) – *Struktura i działalność Polskiej Kasy Pożyczkowej w okresie międzywojennym*; dr doc. Khrystyna Moriak-Prototopova (Lwowski Uniwersytet Narodowy im. Iwana Franki) – *Prawne regulacje dotyczące działalności banków spółdzielczych w drugiej połowie XIX wieku na przykładzie Galicyjskiej Kasy Oszczędności we Lwowie*.

Po krótkiej przerwie rozpoczęła się II sesja plenarna. Obradom przewodniczyła dr hab. Marzena Dyjakowska. Swoje referaty wygłosili: prof. dr hab. Iryna Lychenko (Uniwersytet Narodowy „Politechnika Lwowska”) – *Mechanizm publicznej administracji handlu wartościami walutowymi w Ukrainie*; dr hab. Marek Kopyściański, prof. UW – *Możliwość uznania kosztów ugody sądowej pomiędzy bankiem a klientem usługi bankowej mającej formę transakcji walutowej jako koszt uzyskania przychodu*; dr hab. Hanna Witczak, prof. KUL – *Ustanowienie zapisu bankowego na rzecz uprawnionego do zachowku*; dr Grzegorz Lubeńczuk (UMCS) – *Ewolucja instytucji tajemnicy bankowej w polskim prawie*.

Nad poprawnym przebiegiem ostatniej sesji plenarnej czuwał prof. dr hab. Waldemar Bednaruk. Głos zabrali kolejno: dr Artur Lis (KUL) – *Skąd na pieniądzech wziął się orzeł?*; dr Eliza Komierzyńska-Orlińska (UMCS) – *Wpływ Narodowego Banku Polskiego na stabilność systemu bankowego. Podstawowe płaszczyzny oddziaływań – analiza prawna*; dr Piotr Pomorski (KUL) – *Eskalacja długu publicznego w świetle polityki Narodowego Banku Polskiego. Stan obecny i perspektywy*; dr Małgorzata Zakrzewska-Grünwald (Uniwersytet Szczeciński) – *Rola Narodowego Banku Polskiego w kształtowaniu zaufania społecznego*.

Ostatnim punktem konferencji były dwie równoległe trwające sekcje. Sekcja A przewodniczyła Julia Michałek (Sekcja Historii Prawa KNSP KUL). Swoje referaty wygłosili: dr Bogumił Ciborski (Politechnika Bydgoska) – *Bank centralny w dwudziestoleciu międzywojennym – geneza i zadania Banku Polskiego S.A.*; Julia Michałek (Sekcja Historii Prawa KNSP KUL) – *Bank emisyjny na ziemiach polskich w latach 1939–1945*; dr Judyta Dworas-Kulik (KUL) – *Funkcjonowanie i zadania Narodowego Banku Polskiego w pierwszych latach Polski Ludowej*; dr Bartłomiej Składanek (Uniwersytet Radomski) – *Transformacja Narodowego Banku Polskiego w III RP – zmiany organizacyjne i ich znaczenie*; dr Iwona Lasek-Surowiec (Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Chełmie) – *Funkcjonowanie Narodowego Banku Ukrainy w warunkach konfliktu zbrojnego (2022–2025). Aspekty prawne*; mgr Lena Zelmanowicz (Uniwersytet Opolski) – *Mechanizmy finansowania*

Wojskowych Sądów Rejonowych w Polsce Ludowej w latach 1946–1955: aspekty prawne, budżetowe i organizacyjne; mgr Szymon Skowerski (KUL) – *Zabieg redukcji utrzymującej skuteczność w umowach kredytów „frankowych”*. Obrady sekcji, a zarazem konferencję dla uczestników tej jej części zamknęła dr hab. Hanna Witczak.

Sekcji B przewodniczyła dr doc. Khrystyna Moriak-Prototopova (Lwowski Uniwersytet Narodowy). Ze swoimi prelekcjami wystąpili: prof. dr Rostyslav Mykhailyshyn, prof. dr Iryna Hrabynska, dr doc. Vasyl Buniak (Lwowski Uniwersytet Narodowy im. Iwana Franki) – *Trendy cenowe na światowym rynku złota w kontekście rosnących napięć geopolitycznych*; prof. dr Petro Ostroverkh, dr doc. Nataliia Ilkiv, mgr Andrii Klym (Lwowski Uniwersytet Narodowy im. Iwana Franki) – *Kredyty bankowe dla sektora rolnego Ukrainy w kontekście rosyjskiej agresji wojskowej*; prof. dr hab. Ostap Vatamaniuk, mgr Oleksandr Kuzan (Lwowski Uniwersytet Narodowy im. Iwana Franki) – *Efektywność kanałów transmisji monetarnej w gospodarce Ukrainy*; dr doc. Solomiia Kudyn (Lwowski Uniwersytet Narodowy im. Iwana Franki) – *Specyfika polityki walutowej NBU w kontekście niestabilności*; dr doc. Olesia Irshak, dr doc. Tetiana Moryak (Lwowski Uniwersytet Narodowy im. Iwana Franki) – *Specyfika działalności kredytowej banków w warunkach wojny*; dr doc. Yaryna Mayovets (Lwowski Uniwersytet Narodowy im. Iwana Franki) – *Biznes finansowy w czasach niepewności – jak zmienia się zachowanie inwestorów*; dr doc. Nataliia Yefremova (Narodowy Uniwersytet „Odeska Akademia Prawa”) – *O historii powstania Ukraińskiego Banku Państwowego i jego działalności w latach 1917–1918*. Obrady sekcji, a jednocześnie całej konferencji dla zgromadzonych na niej uczestników zakończyli prof. dr Rostyslav Mykhailyshyn oraz prof. dr hab. Iryna Lychenko.

Podczas konferencji ogłoszono 25 referatów, a uczestnikami wydarzenia byli naukowcy z 11 ośrodków naukowych, polskich oraz zagranicznych.